

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **T. Y. P.**, zastoupené Mgr. Ing. Janem Klikem, Ph.D., advokátem se sídlem Plzeň, Karlovarská 87/130, proti žalované **Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 10. 2021, č. j. 15 A 112/2019 - 51,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobkyně domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 5. 2019, č. j. MV-146139-8/SO-2018. Rozhodnutím žalované bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno usnesení Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 10. 10. 2018, č. j. OAM-18912-10/DP-2018, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti žalobkyně o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání dle §169r odst. 1 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném

do 30. 7. 2019 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť se bez vážného důvodu nedostavila k výslechu.

[2] Z hlediska skutkového stavu věci vycházel krajský soud z následujících zjištění. Žalobkyně podala u správního orgánu I. stupně dne 19. 7. 2018 žádost o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání. Oblastní inspektorát práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj při kontrole na pracovišti společnosti Gemtek.CZ, s. r. o. dne 9. 11. 2017 zjistil, že kontrolovaná osoba umožnila žalobkyni, jakožto fyzické osobě podnikající na základě živnostenského oprávnění, výkon nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Protokol o výše uvedené kontrole obdržel správní orgán I. stupně dne 8. 8. 2018 a na jeho základě pojal podezření, že žalobkyně již neplní účel, pro který jí bylo pobytové oprávnění vydáno. Žalobkyni proto předvolal na 3. 10. 2018 v 8:00 hod k výslechu za účelem zjištění, zda jsou splněny podmínky pro vyhovění její žádosti o prodloužení pobytového oprávnění. Dle údajů vyznačených na zásilce s předvoláním byla zásilka žalobkyni zaslána na adresu uvedenou v její žádosti; dne 5. 9. 2018 byla připravena k vyzvednutí, přičemž žalobkyni byla zanechána odpovídající výzva a poučení. Jelikož žalobkyně zásilku v úložní době nevyzvedla, považovala se tato za doručenou dnem 17. 9. 2018 podle § 24 odst. 1 správního řádu. Zásilka se vrátila správnímu orgánu I. stupně dne 20. 9. 2018 s tím, že ji nebylo možné vložit do schránky ani na jiné vhodné místo. Žalobkyně se k výslechu nedostavila, pročež správní orgán I. stupně řízení usnesením zastavil (viz odst. [1] výše). V odvolání proti usnesení správního orgánu I. stupně žalobkyně uvedla, že od 2. 9. 2018 do 20. 9. 2018 nebyla z vážných důvodů přítomna na adrese hlášeného pobytu, neboť ve Francii pomáhala dceři H. T. T. H., narozené X, která přiletěla z Vietnamu, se záležitostmi souvisejícími se zahájením studia a životem ve Francii. O doručování zásilky se dozvěděla až z usnesení správního orgánu I. stupně, pročež nemohla sdělit důvod, proč se k výslechu nedostaví, ani se nemohla z výslechu omluvit či sjednat si jiný termín. Žalobkyně dále v odvolání žádala o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy jí byla zásilka doručena, a rovněž o prominutí zmeškání úkonu (nařízeného výslechu) Těmto žádostem správní orgán I. stupně usnesením ze dne 7. 11. 2018 nevyhověl.

[3] Krajský soud na základě údajů uvedených na zásilce konstatoval, že s ní bylo naloženo v souladu s právní úpravou doručování dle správního řádu, přičemž podle § 24 odst. 1 správního řádu je třeba považovat zásilku za doručenou dnem 17. 9. 2018. Povinností správních orgánů nebylo opětovně žalobkyni doručovat předvolání, respektive kontaktovat ji a zjišťovat, proč se k výslechu nedostavila. Takový postup nemá oporu v zákoně ani v judikatuře.

[4] Krajský soud se dále zabýval otázkou, zda bylo možné posoudit nepřítomnost žalobkyně, pro kterou se zásilka nedostala do její dispozice, jako *závažný důvod*, který nastal bez jejího zavinění. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015 - 28, podle něhož závažné důvody, které představují překážku, bránící účastníku řízení (zde žalobkyni) učinit zmeškaný úkon (zde dostavení se k výslechu), musí být objektivní povahy, přičemž závažnost se posuzuje podle okolností konkrétního případu. Dále uvedl, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Azs 57/2016 - 36, vyplývá objektivní povaha závažného důvodu z faktu, že jej účastník řízení neplánoval a nastal, aniž by jej mohl ovlivnit. Jedná se tedy o skutečnost

nahodilou, mimořádnou a nezávislou na vůli účastníka řízení. Zahraniční pobyt žalobkyně nelze podle krajského soudu v duchu výše uvedených judikatorních závěrů považovat za závažný důvod, který představuje překážku, pro kterou se žalobkyně k výslechu nedostavila, neboť přijetí dcery ke studiu v zahraničí bylo očekávanou skutečností.

[5] Argumentaci žalobkyně, že od správního orgánu doručení zásilky neočekávala, vyhodnotil krajský soud jako alibistickou. Uvedl, že k tíži žalované nemůže jít skutečnost, že žalobkyně neuvažovala o zmocněnci pro doručování, ani že nemá řádně označenou schránku, do které mohla být výzva k vyzvednutí zásilky vhozena.

[6] Krajský soud rovněž nepřisvědčil námitce žalobkyně, že se správní orgány měly zabývat zkoumáním přiměřenosti dopadů rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života, neboť se tento korektiv neuplatňuje v rozhodnutí procesního charakteru, kterým je i usnesení o zastavení řízení. Kromě toho žalobkyně netvrdila žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit nepřiměřenost zásahu rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života.

[7] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatelka namítá, že v jejím případě jsou dány *závažné důvody* v podobě překážky, pro kterou se nemohla dostavit k výslechu. K tomu uvádí, že se dcera o přijetí ke studiu ve Francii dozvěděla pouze s několikadenním předstihem, načež požádala stěžovatelku o pomoc se záležitostmi souvisejícími s nástupem ke studiu a ubytováním. Tato okolnost si vynutila náhlý odjezd stěžovatelky, která považuje pomoc dceři za samozřejmost a svoji povinnost. Skutečnost, že dcera nastoupí ke studiu právě v době, kdy bude stěžovatelce doručována zásilka ze strany správního orgánu, lze považovat za náhodu, kterou stěžovatelka nemohla ovlivnit a která nebyla závislá na její vůli. Podle stěžovatelky tedy nelze uzavřít, že její pobyt v zahraničí byl důsledkem očekávané situace, jestliže jej nijak neplánovala.

[9] Tvrzení, že nepředpokládala doručení zásilky, nepovažuje stěžovatelka za alibistické, neboť během její relativně krátké nepřítomnosti nepředpokládala doručování jakékoli písemnosti. Po celou zákonnou lhůtu k vyřízení žádosti o prodloužení pobytového oprávnění nebylo stěžovatelce nic doručováno, a proto předpokládala, že bude této žádosti vyhověno jako v předchozích případech.

[10] Stěžovatelka má konečně za to, že rozhodnutí správních orgánů v projednávané věci rezultují v nutnost jejího vycestování, což má za následek závažné dopady do jejího soukromého a rodinného života, a jeho důsledky jsou srovnatelné se správním vyhoštěním. Proto se domnívá, že by v takovém případě měla být posouzena přiměřenost dopadů rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“).

[11] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se plně ztotožňuje se závěry krajského soudu, pročež navrhuje, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[13] Přestože stěžovatelka podřazuje důvod kasační stížnost mimo jiné pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., v kasační stížnosti procesní vadu podřaditelnou pod toto ustanovení nenamítá. Nejvyšší správní soud je nicméně povinen zabývat se z úřední povinnosti otázkou přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí krajského soudu (případná nepřezkoumatelnost rozhodnutí by naplňovala výše zmiňovaný důvod pro podání kasační stížnosti). Pokud by byl tedy napadený rozsudek nepřezkoumatelný, musel by jej Nejvyšší správní soud zrušit, a to i bez námitky stěžovatelky. Kasační soud však napadený rozsudek nepřezkoumatelným neshledal, neboť krajský soud odpovídajícím způsobem shrnul průběh správního řízení a obsah žalobou napadeného rozhodnutí a v jeho odůvodnění se řádně vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatelky, proti kterým postavil vlastní ucelenou argumentaci.

[14] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit argumentaci stěžovatelky, že její nepřítomnost v době doručování zásilky s předvoláním k výslechu představuje *vážný důvod* nevyzvednutí zásilky, který nastal bez jejího zavinění. Krajský soud i správní orgány přiléhavě odkázaly na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména pak na rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Azs 57/2016 - 36, podle kterého „[o]*bjektivní povaha ‚závažného důvodu' vyplývá z toho, že jej účastník neplánoval a nastal bez možnosti jeho ovlivnění účastníkem. ‚Závažným důvodem' je tedy skutečnost nahodilá, mimořádná, nikoliv závislá na vůli účastníka.*". Samotné vycestování bylo rozhodnutím stěžovatelky, které bylo nepochybně závislé na její vůli. Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že se o příletu dcery dozvěděla pouze s několikadenním předstihem, což si vynutilo její náhlý odjezd, nicméně již v odvolání proti usnesení správního orgánu I stupně připustila, že samozřejmě již dříve věděla o přijetí dcery ke studiu. Z toho vyplývá, že si stěžovatelka byla vědoma toho, že dcera počátkem školního roku přicestuje do Francie, kde bude řešit záležitosti spojené se studiem. Nelze tak přisvědčit námitce stěžovatelky, že o zmocněnci pro doručování neuvažovala pro naléhavost a bezodkladnost její cesty. Kromě toho, jak přiléhavě poznamenal krajský soud, neměla stěžovatelka na adrese pobytu řádně označenou poštovní schránku, do které jí mohla být nevyzvednutá zásilka vhozena, což by jí umožnilo alespoň dodatečně zjistit, že je předvolána k výslechu (stěžovatelka uvedla, že se v cizině zdržovala do 20. 9. 2018, výslech byl nařízen na 3. 10. 2018, tedy po seznámení se s obsahem vhozené písemnosti by se mohla k výslechu dostavit). Není ani zřejmé, proč zařizování záležitostí stran nástupu dcery ke studiu na vysoké škole nutně vyžadovalo právě osobní přítomnost stěžovatelky, a to tím spíše, že (stěžovatelkou blíže nespecifikovaná) nápomoc mohla být potenciálně poskytnuta i distančně, prostřednictvím moderních komunikačních technologií. S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že zahraniční cestu nelze považovat za skutečnost nahodilou, mimořádnou a nezávislou na vůli stěžovatelky (jakkoli chápe její pohnutku pomoci dceři). V nyní projednávané věci se totiž uplatní zásada *vigilantibus iura* (práva náleží bdělým), které stěžovatelka nedostála, neboť si nepočínala dostatečně obezřetně při uspořádání svých poměrů.

[15] Tvrzení stěžovatelky, že nepředpokládala doručení jakékoli písemnosti, shledává Nejvyšší správní soud účelovým, neboť stěžovatelka si musela být vědoma probíhajícího řízení o vlastní žádosti, tedy logicky i toho, že jí bude přinejmenším doručováno správní rozhodnutí. Tomu odpovídá i závěr vyslovený ve skutkově obdobné věci v již zmíněném rozsudku tohoto soudu č. j. 8 Azs 57/2016 - 36, že „[s]*těžovatel věděl, že ministerstvo vede na základě jeho žádosti správní řízení o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Za tohoto stavu tedy mohl a měl předpokládat, že ministerstvo v době jeho zahraniční cesty může vydat rozhodnutí, které mu bude doručovat.*"

[16] Pokud se jedná o posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí procesního charakteru do soukromého a rodinného života účastníka řízení, Nejvyšší správní soud již například v rozsudku ze dne 27. 9. 2019, č. j. 1 Azs 405/2018 - 67, v obdobné věci uvedl, že „[p]*ři vydání procesního rozhodnutí o zastavení řízení o předmětné žádosti tedy správní orgány nebyly povinny zabývat se otázkou přiměřenosti tohoto rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců*". Je tedy zřejmé, že ani v nyní projednávané věci nebyly správní orgány povinny zabývat se dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelky, jestliže řízení o její žádosti správní orgán I. stupně zastavil. Nadto krajský soud v odst. 30 odůvodnění napadeného rozsudku správně konstatoval, že posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života cizince je vyžadováno v rámci rozhodování o případném uložení správního vyhoštění. Vzhledem k tomu, že stěžovatelce nebylo uloženo správní vyhoštění, nelze spatřovat v nyní projednávané věci rozpor s čl. 8 Úmluvy. Správní orgány tudíž nepochybily, jestliže neposoudily dopad svých rozhodnutí (respektive usnesení) do soukromého a rodinného života stěžovatelky. Ani tato námitka tedy není důvodná.

[17] Na základě shora uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která byla ve věci úspěšná a měla by tak právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2023

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu